

SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME, KURUMSALLAŞMA, TÜRKİYE VE TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU

TEK Genel Kurulu'nun ardından – Yansımalar

Prof. Dr. Yücel Candemir (E)

İTÜ

16 Aralık 2017 günü Ankara'da Türkiye Ekonomi Kurumu'nun olağan Genel Kurul toplantısı yapıldı. Genel Kurul toplantısından önce de programda “*Eğitim ve Sürdürülebilir Büyüme*” konulu bir tartışmalı toplantı vardı. Her iki toplantı da tartışmalı geçti.

Benim burada vurgulamak ve kısaca üzerinde durmak istediğim, toplumların gelişme süreçlerinde / toplumsal gelişme sürecinde *kurumların ve kurumsallaşmanın* yerinin önemini ve bu bağlamda bir kurum olarak TEK'in yerini ele almak.

Türkiye, piyasa ekonomisi blokunda kendine yer açmaya çalışan bir ülke. Ancak, günümüzün gelişmiş piyasa ekonomilerinin kendilerini bugüne taşıyan geçmişlerinde Roma'dan (Roma Hukuku – Özel mülkiyet) başlayan ve geçtiği değişik aşamalardan (İnanç Çağı'nı / Ortaçağlar'ı izleyerek, *Renaissance* ve sonrasında Akıl Çağı – Aydınlanma – İdeoloji Çağı ve Analiz Çağı olarak da adlandırılan 17. – 20. Yüzyılların birikimlerinden) hiçbirinin uzağından bile geçmemiş bir ülke Türkiye. Yüzyılları kapsayan bu gelişim sürecinde, bugünün Kapitalist Sistem'i oluşurken ortaya çıkan kurumlar, o sistemin varlığını sürdürmesini / sürdürebilmesini sağlayan yapıtaşlarını da oluşturmuşlardır.

Ülkemizi yokolmanın eşiğinden döndürerek kurtaranlar yepyeni bir ülke olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarken, yukarıda bir tümceye sığdırmaya çalıştığım yüzyılların geri kalmışlığını aşip kendilerine “*muasır medeniyet seviyesinin üzerine çıkmak*” gibi bir hedef seçtiklerinde, o hedef için gerekli olduğunu düşündükleri ‘muasır’ kurumların da temellerini atmaya başlamışlardır. Türkiye Ekonomi Kurumu'nun da onlar arasında olduğunu söyleyebiliriz. Başka bir deyişle, Kapitalist Batı'daki eşdeğerleri (örneğin, *American Economic Association* – kuruluş tarihi 1885) gibi TEK de kendisine Türkiye'nin ‘iktisatçılarını bir araya toplayıp iktisat araştırmaları için çeşitli etkinlikler düzenleme’yi hedefleyen bir kuruluştur.

Şurası günün ulu bir gerçeğidir ki çağdaş toplumları ayakta tutan ve varlıklarını insan onuruna yakışır biçimde sürdürmelerini sağlayan, o toplumların insanlık onuruna uyacak kurallara dayalı kurumlarının varlığı ve yaşamalarıdır. Türkiye Ekonomi Kurumu'nun geçmişine baktığımızda, 1929'dan bu yana gelen bütün

yönetimlerinin bu olguya ve kurumun kendisine saygı göstermiş olduklarını düşünüyorum. Böyle olmasaydı, bizimki gibi ülkelerde (ne yazık ki) genellikle geçerli olan ‘kurumlara ve kurallara saygısızlık ve kişisel çıkarı öne alma’ gibi kötü alışkanlıklar yüzünden, kurumsallaşma sürecinin başarısızlık duvarına çarparak ortadan kalktığını görmezdik ve TEK 88.Yılı’na erişemezdi. Bu kurumun 88 yıllık geçmişi, bugün o kurumun ‘geçer not’ aldığı bir kanıtı sayılabilir. Ama, bu, bundan sonrasının bir garantisi olarak düşünülmemelidir. Bu bağlamda, kurumun kurucusunun karakteriyle¹ oydaş olan kimliğinin korunmasının büyük önem taşıdığını düşünüyorum. AEA ile yaptığım karşılaştırma da hiçbir şekilde başka bir ülkenin bizimkinden farklı olan toplumsal yapısının ve özelliklerinin örnek alınması anlamında yorumlanmamalıdır. Böyle düşünülmesinin hiçbir yararı olmadığı, kurumun kendi kimliğini yitirip kısa zamanda sonunu getirebileceğini de unutmamak gerekir.

Bunlar Genel Kurul toplantısının bana bıraktığı ardışık düşünceler.
Kurum’un seçtiği kurullara başarılar diliyorum.

Yücel Candemir

¹ ‘Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir’ (M. Kemal Atatürk)